

OPŠTE INFORMACIJE

Krpelji kao ektoparaziti mogu biti prisutni na telu životinja. Srodnici su pauka i imaju četiri para nogu, dugački su do 5 mm, žute ili smeđe boje. Krpelji imaju specifičnu građu usne duplje, prilagođenu za probijanje kože i sisanje krvi. U svom razvoju prolaze tri stadijuma: larva, nimfa i odrasli krpelj.

Ranijih godina njihova pojava bila je vezana za topliji period godine, a danas skoro da nema pravila.

Krpelji su vektori – prenosioci, za određen broj nimalo naivnih oboljenja domaćih životinja, često sa smrtnim ishodom domaćina. Oni se najčešće skrivaju u travi, lišću i grmlju, visine do jednog metra.

Za pravilan razvoj i razmnožavanje zahtevaju obrok krvi, zbog čega povremeno žive kao paraziti na životinjama (pticama i sisarima), čiju krv koriste za ishranu. Prilikom sisanja krvi krpelji uzimaju samo hranljive materije, dok ostatak ne izbacuju putem izmeta, nego povrate sadržaj natrag u organizam domaćina. To predstavlja problem, jer se na ovaj način prenose uzročnici zaraznih bolesti. Zbog navedenog bitno je bezbedno ukloniti krpelja pre nego što izbaci infektivni sadržaj. Inficirani krpelji uzročnike zaraznih bolesti nose u pljuvačnim žlezdama. Mogućnost za prenos infektivnog sadržaja je veća što je vreme sisanja duže, a najveći rizik nastaje kada krv sisa odrasla ženka, koja za nekoliko dana unese toliko krvi da višestruko premaši svoju veličinu.

Nasisani krpelji su veličine zrna graška. Uvećana ženka krpelja se tada otkači sa domaćina i polaže jaja na zemlju. Iz jaja se tokom proleća razvijaju larve koje pronalaze svoje prve domaćine, najčešće glodare ili neke druge sitne životinje. Do jeseni larve rastu, a zatim miruju preko zime, da bi se na proleće pretvorile u mlade krpelje – svoju najagresivniju fazu. Kako u toku života menjaju nekoliko domaćina, počevši od prvog zaraženog, krpelji svakom narednom prenose zarazne bolesti.

Svojim prisustvom na koži iritiraju domaćina, a mogu da izazovu i alergijske reakcije, krpeljsku paralizu ili "tik paralizu" i anemiju. Žive u proseku do tri godine i imaju malo područje kretanja.

Kod pasa krpelje možemo pronaći na delovima tela gde je koža mekša (koža stomaka, pazuh, unutrašnja strana butina), ili na vratu i glavi, gde je dlaka kraća.

Krpelj se uklanja pincetom ili posebnom hvataljkom, rotirajući u smeru suprotnom od kazaljke na satu. Ako pri vađenju krpelja dođe do kidanja tela i glava ostane u psu, obavezno se obratite veterinaru!

Krpelje nije dobro mazati uljem, insekticidima, benzinom i alkoholom, jer se na taj način potpuno opuste i tom prilikom infektivni sadržaj izbacuju u domaćina.

Odstranjene krpelje potrebno je spaliti – **nikako ih ne treba gnječiti ili gaziti**, jer mogu biti inficirani uzročnicima bolesti, te na taj način zaraziti ljude ili druge životinje koje borave na datom području.

Smatralo se da u prva 24 sata krpelj ne ispušta infektivni sadržaj, već samo anestezira kožu. Danas se zna da je taj period mnogo kraći. Sam ujed je bezbolan, jer krpelji luče materije koje imaju osobine anestetika. Stoga je teško osetiti kad se krpelj "prikači" na domaćina. Zbog ovoga se pridaje veliki značaj redovnoj kontroli psa nakon povratka iz šetnje.

Najveća opasnost od prenošenja infekcije nastaje 48 sati nakon što se krpelj zakačio, kada je u pojačanoj fazi ishrane.

Najčešće i najopasnije bolesti koje krpelji izazivaju kod pasa su piroplazmoza, erlihioza, lajm-borelioza, anaplazmoza, hepatozoonoza i dr.

PREVENTIVNE MERE

Preventivne mere su uvek najbolje rešenje. Na tržištu se nudi veliki broj proizvoda koji će zaštititi vašeg ljubimca: ogrlice, sprejevi, spot-on preparati, praškovi ili kupke. Bez obzira na proizvođače, svi proizvodi imaju insekticidno delovanje. Naravno, važno je odabrati ono koje će biti adekvatna zaštita vašem psu, u dogovoru sa veterinarom.

DVM Jelena Belić
